

TELEGRAFUL ROMAN.

Apare Marția, Joia și Sâmbăta.

ABONAMENTUL

Pentru Sibiu pe an 7 1/2, 6 luni 3 d. 50 cr., 2 luni 1 d. 75 cr.
Pentru monarhie pe an 8 1/2, 6 luni 4 d., 3 luni 3 d.
Pentru străinătate pe an 12 d., 6 luni 6 d., 3 luni 3 d.

Pentru emisiuni și inserții să se adresa la:

Admînistrarea tipografiei arhiepiscopiei Sibiului, strada Măcelarilor 47.

Corespondență sănătate se adresa la:

Redacția "Telegrafului Român", strada Măcelarilor Nr. 27.

Epișoale nefranțante se refuză. — Articoli nepublicați nu se înipozită.

INSERTIUNILE

Pentru odată 7 cr. — de două ori 12 cr. — de trei ori 15 cr. redus cu literă gălbenă — și timbru de 30 cr. pentru de către publicare.

Nr. 2058 Scul.

Câțră toate oficiile protopresbiterală, ca inspectoratul districtuale de scoale, și câțră toți invățătorii dela scoalele confesionale gr. or. române din archidiocesiile Transilvaniei.

Din raporturile asupra conferențelor invățătorilor din anul treisprezece constată că din profunda seara regale rău, ca instituție, nu există altă de salută pentru progresul invățămentului public nu se sprijină cu recerță atenție de către o mare parte a invățătorilor nostri. Se arată în unele părți ale arhiepiscopiei o disinteresare aproape de indiferență și neînțețemă și nescusabilă. Aceasta e cu atât mai regretabilă, deoarece invățătorii noștri în urma precarei lor stării materiale suau sau altă cauză de a își înmulții cunoștințele din sferă chemării deosebite, de a se fi în curs cu progresele școlilor pedagogico-didactice, și de a se informa în mod reciproc despre experiențele căștigate pe terenul practic al invățămentului.

Multe nesunțuri, cu care aveam de a ne împărtășii, și greutățile timpului recer cu conferențele invățătorilor, prescriere alcună și de statul organismic și de legături tării despre instrucția publică populară, să fie un obiect al deosebitiei atenției a organelor noastre administrative-scolastice precum și a invățătorilor nostri, în a căror interes propriu bine preput zace această instituție.

Mai ales se cere însă de la inspectoratele noastre districtoale de scoale să îngrijească, ca pe de o parte, să intindă invățătorilor noștri mijloacele materiale recerate spre a putea cerceta conferențele invățătorilor, ear' pe de altă parte să insiste cu tot desdinsul, ca toti invățătorii nostri să și participe la acele, ca astfel să se poată satis-

face prescripciorilor stată de salutare ale ambelor legături.

In sensul acestora se dispune tinerelor de conferențe invățătorilor și în ferile anului curent scolaric și se ordinar următoarele:

1. Toți invățătorii dela scoalele noastre populare să și ţină de strictă datorină de a participa la conferența delegatelor invățătorilor, devenind la din contră culpabil pentru neglijență și ne-supunere față cu prescripciorile legilor și a ordinajelor mai înalte.

2. Comunale noastre bisericesci au se provadă în sensul §-ului 147 al articolelor de lege XXXVIII din 1868 pe invățătorii sei cu spese de călătorie și cu o sumă amestuță pentru susținerea lor sub durata conferențelor.

3. Oficiile protopresbiteralor au de a îngriji sub strictă responsabilitate proprie pentru aprovizionarea invățătorilor cu spese de călătorie și de întreținere, fiind cele dinținute de a se calcula după departarea locului, ear' acesta din urmă cu minimul de căte 50 cruceri pe diu. Suma computată astfel va fi de a se elibera în mod anticipativ din mijloacele proprii ale comunelor noastre ecclastică.

4. Conferențele invățătorilor se vor fiind în acela în 5 diile consecutive, și anume dela 9 iunie la 14 august st. v. inclusiv, în toate 10 curserile sub conducerea următorilor comisiari consistoriali:

1. În Abrud sub conducerea domnului protop. Ioan Gall.

2. În Alba-Iulia sub conducerea domnului profesor de teologie Dr. Dimitrie P. Barceanu.

3. În Brașov sub conducerea domnului profesor ginnasial Iosif Iosif.

4. În Cojocna sub conducerea domnului profesor de teologie Simion Popescu.

5. În Dej sub conducerea domnului profesor ginnasial Grigore Pleșot.

6. În Deva sub conducerea domnului protop. Ioan Gall.

7. În Făgăraș sub conducerea

dului director la scoala capitală din Săcăieu Ioan Petric.

8. În Iclod sub conducerea domnului capelan Simion Mondă.

9. În Sibiu sub conducerea domnului profesor seminarist Demetru Comşa.

10. În Sighișoara sub conducerea domnului capelan Demetru Moldovan.

Obiectele de discuție în conferențe din anul acesta vor fi următoare:

1. Avută o ordinajă întrună constătoare din 29 Noemvre 1879 Nr. 3344 careva în efect în privință ameliorarea invățămentului în scoalele noastre porțiereală?

2. Se va consulta și se va da parere motivată, dacă planul de împărțire a paroșelor pe sepmănuță comunicat prin circulariu din anul 1880 Nr. 2233 corespunde impreguiărilor locale? și și vor face eventualmente propunerile de modificare.

3. Celalalt timp se va împlini cu prelectiuni din sferă didactică, ce se vor ţină de conducătorul sau de membrii conferenței, care si vor insuși săptă scop în diua primă a conferenței la conducătorul acesteia și vor numi temele, despre care voriea a prelege; apoi cu prelegeri practice, cu care elevii în scoala, din direcție de invățăment vorând conducătorul a numi persoanele și temele de tractare. Asupra acestor din urmă se vor discuta critice, prin care, înțindu-se strict de obiect, se vor constata stătăriile celor mai bune, că și diferențele trăsătrii din punct de vedere de dicătate.

Spre a se pută folosi timpul în modul cel mai priințios și corespondențor scopului să se încurajeze vorbindurile lungi și toate abaterile de obiceiul de sub discuție, având domnișii conducători a mantiné ordinea strictă după usitatele regule de discuție.

De sine se înțelege, că despre desfășurarea conferenței se va purta pro-

tocul, în care se vor însemna numai momentele meritatoare și că acest protocolet apoi în urmă, la încheierea conferenței, se va și verifica. Spre a se patrețea măsurile necesare în contra acelora, cari fară de vre-o cauză justă ar absența dela conferență, biroul conferenței va găsi o listă exactă, care va cuprinde numele clericii prezenți, do-minicilor și tractul protopresbiteral, și în care se va înțelege în evidență participarea lor la conferență în fiecare cără. Lista aceasta se va achide protocoletul, care apoi va se substerne consistoriului de cără oficial protopresbiteral concernent până la 15 Septembrie a.c.

Dându-se ocasiune în modul acestor invățătorilor noștri de a își amplifica cunoștințele în sferă chemării lor consistoriul arhiepiscopal astăpătă de la dânsă acela interesare, atenție și seriozitate, ca le recere natura și importanța lucrului. Neinteresarea sau chiar indiferențialul ar arăta numai ca respectivii nu sunt la înălțimea chemării lor și ca atari nu merită a-jutoriște și spiritual superiorilor sei. Participarea la conferențele invățătorilor va fi în venitoru un moment al cincinorii pentru diligența invățătorilor și pentru adiționarea lor către cheamărea cu se.

Oficiile protopresbiteralor și parochiale vor aduce acest circulariu, fără amâname și sub strictă proprie responsabilitate, la cunoștința invățătorilor tractoriali și respective parohii lor, disponind de timpuriu celo preseverat în punctul 3.

Din sedința consistoriului arhiepiscopal înținută în Sibiu la 30 Ianuarie 1881.

Nicolau Popa, m. p.
Archimandrit și vicarul arhiepiscopesc.

Sibiu, 8 Iulie.

Cine își aduce aminte de fulimentele de la conferența Românilor Încoace prin mediul presei guvernamente-

FOITA.

Un străin despre România.

În dilele acestea a săpărat la com-patriotul nostru, Carol Grässer, iinter-santă și cu un limbaj genială tot de la un compatriot al nostru transilvan, Dr. Carol Reisenberger, înstitu-tătă: „Das Grossfürstentum Siebenbürgen“. Geschichtl von Dr. Karl Reisenberger, Vienna, Walischgasse 6. Prețul unui exemplar legat elegant 1 fl. 30 cr.

Scrierea aceasta, care cuprinde 140 pagini în format octav, tiparit frumos, hârtie bună și preteș tot adju-stare plăcută, formează o carte și anume tomul XIII, din opera cea mare a profesorului Dr. Frideric Umlauf: „Die Länder Österreich-Ungarns in Wort und Bild“; dar se poate pro-cura și ea, ca și descrierea tuturor celorlalte teri și grupe de teri, ce fac părți constitutive ale monarhiei, și ca opera deosebită.

Scrierea cuprinde în patru secțiuni: I. Momentele principale din istoria terii; II. natura Transilvaniei; III. locuitori; IV. evoluții prin teză și special: Sibiu și împrejurimile lui, de la Sibiu pe munte la Petroșani, de la Petroșani pe drumul ferat și pe posesa la Hateg, Hunedoara, Deva, Orez-te, Vîntul inferior, Alba-Julia, Sebeș, la Sibiu; de la Sibiu la Turda, apoi prin munți apuseni pe Arieș în sus și în jos, apoi pe Someșul mic și mare; Cluj, Dicu, Bistrița, Năsăud; valea Mureșului și de sus și de mijloc: Reghin și M. Valea-Vălișeu; Secuemia; Brașov și Teava-Bârsăi, Cobalmă, Sighișoara, Mediaș, Biertan și Valea Tărnavi mar și mici (pevara vinului); valea Harghiteanu cu Cincul mare și Agnita; în fine Făgărașul cu Teava-Oltului până la versuna Oltului în România, până când în fine ne relatorăm la Sibiu. Central descrierilor cu care se începe și se termină scrierea; și se încheie cu o descriere a materialului, prin care carte se tine la mijloc într-un manual de Geografie cu date

goale și seci, și un diar usor de tu-rist, care tragează lucrurile după prima impresiune, ca devine interesantă și placută la cotitură; și secesătă plăcere se potențiază încă prin un însemnat număr de gravuri, reprezentând stătă-ță, portrete de oameni însemnati (împărat Leopold I, Metropolitul Săghin, Gouvernementul Bruckenthal, apoi Hente-rua, Teutsch Roth, pareni-șe și Ober), că și porturi popolare săsești, româneschi, secnești, și aspectele de locali-tăți: Sibiu, Brașov, Cisnădie, M-Va-șarhei, Sighișoara, Alba Iulia etc., cum și peisajele: Detunata, Cheia Turdei, Cetatea Mare, Bucigii etc.

Nu este scopul acestor sururi, a face o recenzie a scrierii în cestii-une: ci ceea ce mă îndemnă, a re-flecta cu ceteve dorință, a atrage atenția publicului român și a se-riu-șoară cea deosebită a materialului, prin care carte se tine la mijloc într-o

însemnată poporului săsesc, toate făci și fi și națiunile lor dincoace de Carpați a radicat prestigiu ei: Mi-tropolitul Andrei Baron de Săguna.

Scrierea e făcută de un German (Sas), se ocupă cu preferință de Sasei din Transilvania, și privesc lacrimile preste tot din punct de vedere german. De aceea sălăi intrășa, pe lângă apreția caldăroasă, mai am-pungă (foice măglitoare și meritărilor și a însemnatăpoporului săsesc, toate judecătele și prejudecătele îndinătate la inteligenția poporului săsesc; că ei sunt primii cultivatori ai țării, care până acă a fost o putință (desertum); că pământul acesta — numit al Ro-mânilor — li-a săd lor (despre „ad communem usum cum Vlaach“), firește nu vor se řeșe); — că ei sunt stăpîni monarhiei și dinastiei în cetea jin-turii; și că Brașov și Teava-Bârsăi sunt punctele extreme ale civilizației euro-peene etc., cu un cuvânt: amoro-philie proprie unei orăi face pe autor a vedea poporul german mai numai în lumina, ear' pe celelalte și în umbră. Cu toate-

fale aruncate cu multă profusie și necurate în publica asupra Romanilor trebuie să se mire astăzi: de limbajul din mai pres. Tisa a despre naționalitate, accentuant în discursul său din Sepă și St. Giorz și de schimbarea venitului în presa gubernamentală ungurească, înforțându-se în direcție opusă sovinișmului.

De unde dîntă dată dragostea cea mare a lui Tisa către naționalitatea Ungariei, aproape în același timp, când resimțele luptei electorale contra lor încă abia s-a apărat și când negreala deprezisă prin care se oprișește română sub anspicile Asociației române, ni se pare tocmai din cauza unui ciuvînt încă născut? De unde dragostea cătră frumusețea lumbei române tocat în mijlocul rănetelor presei, care de mai am-terți și până acum nu trimitea în ţără ungurească, dacă nu în plăcuțe vorbind ungurești. De unde răsuflarea unei morminte până la sentimentalitate, sfând dîntă dată, că „ameștele selătice îndesată de agitatori în capetele naționalităților nemigăraie” a evaportat și a făcut loc trezivii, pacifici între cetățeni, conchinișții patriotic etc? Cum de acasă se trezește foile respective și găsește că naționalitatea trebuie „asăcigată, nu eucerite cu putere”?

De două dîle încoace pressa gubernamentală bărbătie de idei de aceste, cari asemănă cu un trecut foarte recent și se prezintă că nici e nimioiu, ca nicio găcitură, de a căror deslegare nu îndrăsim și a ne apucă.

Dăsi neveni niciuri indicii de acel peacă pecovii, care nu ar îndrepărtășii să admitem, că în fine recunoaște și guvernul și presa lui, că naționalitate, de parte de ei, nelioabe cătră principiile fundamentale, pe care rajină edificul politic și social al monarhiei austro-ungurești, mărturism, că nu par bine când vedem, că suntem, că puțin, semne de putință ușine înțelegeri, prin care să se sfărșească odată cu inferiera tuturor convingerilor politice, neplăcute govinimului, de tradare de patrie, de rezervări și de mai scie Djeu ce.

Ei, dar ca aceasta încă tot nu am deslegat enigma schimbării spațială destădată venite, aşa pe cum o veden înțindîndu-se:

Nu se văd încă destul de bine, dar par că presupunem din vestile ce vin din toate pările, că gur în Imaginea noastră se pregătesc ceva seamănă cu viitor politic.

Să vădă la marginile orizontului patrului, cări prevestesc furta, fără a ne putea orienta, că unde ar se descurca.

aceste însă și vedea cel puțin bu-navoie față cu naționalitatea negră.

Așa spre exemplu amintescă la loc poartăvă de principale Gabriel Bethlen, de poetul Vorosmărti, de metropolitul Ságuna, poartă Murșan etc., ba chiar și de Mihai Viteazul, face amintirea statării la Szélimber, unde acela a lăvită pe principale transilvan Andrei Báthory, săr'altădată, în termeni puțin maghiarii în Huedin.

Presto tot însă ne vine a dice, că el față cu România nu este destul de drept și necrepută. Așa d. e. despre apărări și neîndepărățiri, cărora au fost supuși Români, sunt și ani, mai nu amintesc, că într-un loc laudă libertatea religioasă din Transilvania întrată, încă adâncă, că editoare toleranță împăratul împăratul îl poartă. Transilvania n'a avut un model, căci el însă, liberal și respectuos al religiunii se practica deja de 200 ani. Dar care starăce sau suprimită și depășită a bisericelor gr. or. (ortodoxe), căreia până la 1700 apartineau tot România, și acelă biserică suferăto tolerantea sub beneplacitum prin-

Este foarte, înțelepțesecă dar, că pentru evenimentul de acesta no încăd bină ușile și forestile patriei, ca nu vre-u curent să ne aducă primedîn în casă.

Dacă acesta este motivul, cu toate că nu este cel mai de preferat, și noi din partea său îl desvoltăm nici sălădepărăm cu tot prețul.

Noi am vrea ca binele să se facă din motivul seu propriu, din motivul că este bine; însă tot deodată să ne perdem din vedere, că deschiderește drumul către binele săfiosim, pentru că puțin mai târziu să facem ca binele să fie respectat peatrușt este bine.

Ne am indignat foarte tare, când dăp un vis scurt de o gală îndrepărtățire națională no-am văzut chemata la o diată fenală în Club sub firma anonimă de „clase de popor” între naționaliști recepte din timpi antemarțiale. Ne am indignat și mai mult când sun văzut, că aspirațiile noastre băsate pe desvoltarea faptică și legală tot odată, desvoltare, care nu noi numim, că impregnările patriei au provocat-o an remasă literă moartă. Ne-a părut destul de riu cănd am făcut silbi a vedea că lucrurile iau o fază, pe noii ne resping în umbra acelorilor constituționale, pentru escândundu-ne, după drept și în faptă, afară de bariera drepturilor, se mai simu și clevelet, că am conspira contra statului. Nu au căzut și mai greu când am văzut că protestările noastre cele mai inocente și întemeiate pe dreptul de existență, care apare acum ca un lucașor chiar în presa gubernamentală, se despici după aspirațiuni contra statului; căci noi scriem prea bine, că purușă an remas credință și principiile de loialitate și de ordine, sperând ca ve venit timpul să simu și noi asculati.

Sosita oare timpul acela?

Credem, pentru că am sperat, și speram și am dor cu atât să ajungem și dragoste conlucrătoare noastre pe temenii politicii constituționale, dovedite de altmînă pe atâta cămpuri de bătălie și nedenegeându-ne denarul nostru nici odată, — pentru întărire troiului, și a patriei menită și a noastră de ordine, sperând ca ve venit timpul să simu și noi ascultati.

Credem, pentru că am sperat, și speram și am dor cu atât să ajungem și dragoste conlucrătoare noastre pe temenii politicii constituționale, dovedite de altmînă pe atâta cămpuri de bătălie și nedenegeându-ne denarul nostru nici odată, — pentru întărire troiului, și a patriei menită și a noastră de ordine, sperând ca ve venit timpul să simu și noi ascultati.

Cuvîntul ministrului president Tisa, rostită în colțul sud - estic al Transilvaniei, că „întă (guvernului) nu este forță, nu apăsare colorilor naționalități, ci desvoltarea lor” său cuvînt, care nu trebuiesc ignorate din partea nimenii, prin urmare nici din partea noastră a Românilor. Ele după eșteriorul lor să vede destinate pentru o incopiere de relaționi, care în sfîrșit se ne ducă la o înțelegere comună și salutară.

cipis et regnocolarum — se putea numi exercițiu liber al religiunii? Dar scrierile Papiei Leon IX, cităre regale Bula IV., pre care îl provoacă, ca conform juriștelui său se stăpânească din Ungaria, cărei po atunci apărări și Transilvania, po schimbații de Români? Dar suferințele și chiar martirul metropolitanul Sava. În sub principiul reformator? Să în fine nu pe persecuțiuni secuale ale bisericii române ortodoxe împinsă po Metropolitanul cel slab de Anger și scurt de vedere Atanasiu la neficitul actul de 1700, care șiretul papismul îl numi „unire”, po căpăt el din contră a fost o deplorabilă desbinzare a unei petru a poporului român de cătră trupă înțeleptă?

Înță părere greșită despre România, nu a avut prea multă importanță, căci el însă, liberal și respectuos al religiunii se practica deja de 200 ani. Dar care starăce sau suprimită și depășită a bisericelor gr. or. (ortodoxe), căreia până la 1700 apartineau tot România, și acelă biserică suferăto tolerantea sub beneplacitum prin-

Nu putem însă înțelege rigoarea care se vede cu aceași ocazie în cuvîntele ministrului și care ascunde reu invinsură ce se face indirect „aspirantilor în contra statului” și invinsură, care după cura noastră convingere română nu este basată de către închipuri.

Dar se nu turnă picturi amare în licidul induleț de parte cea bună din manifestațiunile recente. Se medită asupră-le, dețărăndori ori ce precupăfie ne ce ar pută provoca în dojii și să stăm gata, fiind chemată, a pune mâna pe laceru, însă cu bărbătă care nu ultragează, dar care de astă parte nu scade nimic din ceea ce este drept și salutar pentru toate pările.

Vîtorul cel mai deaproape ne va clarifica, dacă ceea ce am văzut și vedem încă în schimbarea neînțepătă nu este vre-o iluzie, care să seamene cu iluziunile cele multe perduț!

Revista politică.

Sibiu, în 8 Iulie.

Călătoria ministrului president Tisa în S. S. Sângiorz și Oradea-mare a devenit un eveniment, căruia îl se poate denota însemnatatea politică. Cuvințele ministrului par să fi identice cu programele să din sesizarea vîtoroare.

Diareile cele mai însemnate se ocupă cu cuvîntele, co le reștitui ministrul. Până vom fi în stare să reproducem, ca vorbit ministrul, rezumă pe scurt, că a vorbit despre susținerea pacei în afără, despre o economie ratională, politică națională, despre cestunea naționalităților, despre Frumuseaua. Ceea ce privește cestunea naționalităților, ministru! president Tisa zice, că nu se cuvine sănăstat liber, nu se ţine de posibilitatea timpului modern și nu este permis Maghiariilor a maghiarișă cu putere, pentru că slăsa nascet și reacționează. Adâng însă numai decât, ca nu va suferă nici când aspirațiuni contra statului.

Capitala Croației a serbat în 6/18 însă încorporarea granției militare la regatul croato-slavon.

La „Badische Landes-Zeitung” se scrie din Berlin un raport oficios, prin care se deminte, că în Germania se consideră de politică agresivă cheamă persoanelor panslaviste la funcții înalte în Rusia. Asemenea se neagă caracterul politic al întâiai suveranilor Austro - Ungariei și Germaniei și ministrilor lor de externe. La desfințare aceasta oficioasă „D. Ztg.”, po căreia să a de înțelegere, că cu toată deosebită mirea împăratul său își

cu preste Carpați în Transilvania. Lăsând istoricilor de specialitate, a se crește mai de aproprie de această teorie nouă, și cără părțile paralele se Röster, și amintim ai cără numărul de imigranți cu totul contrarie ei. Una, că atât după tradiționale românești, că și după creștinaci, acestă două popoare îndată la prima apariție în Europa îndată la prima apariție a Ungariei în Ungaria și Transilvania, și se dîed mult înainte de anul 1000 după Chr., se cincește în mai multe bătălii, — ceea-ce, stand teoria din Reissenberger, ar fi cu total imposibil. Alta, că după toate tradițiunile românești ambele principale românești Moldova și Muntenia se fundă sau col puțin de Comunitate de Români de dincolo de Carpați. Dar în fine este răsuflare, că România transilvana, massa poporului din trecut și din prezent, să se străuce săa dicând cu picătul din România de astăzi, când cronicii Ungurilor și Sasilor vorbește despre ei pe de prima lor pagină?

(Va omisi.)

perde caracterul său agresiv, ceea ce se scie poate fiinătă în Viena și în Berlin.

Dupa „Opinio“ Italia se apropie de Austro-Ungaria și Germania. Franțezilor se vede, că le merge rău în Africa de nord, Franțezii au bombardat fortăreața Slax și au lăsat-o. În partile Algeriei de medie și înăuntrul revoluționă progresarea.

Manifestul

Imperatului și Regului nostru adresat grănicerilor din confinii militar croato-slavon.

După ce Vi s'a dat po temeiul manifestului Meu din 1873 o poziție uniformă cu o celeritate poporânu ale coroanei Mele ungurești și încă pînă vorbește obârgămantul militar, și după ce administrația teritorială confină militar croato-slavonă s'organizează ca administrație civilă. Eu am ordinat imprenarea acestui teritoriul cu regatele Mele Croație și Slavonia și prin aceasta cu teritoriul coroanei Mele ungurești.

Prin aceasta se încheie definitiv o epocă remarcabilă în dezvoltarea vieții poporului nostru.

In urma unor evenimente universale înăuntră Mei precedoșor, având încredere clară în virtuile Voastră rezboinice, în privigherea Voastră neadormită și în mulțimea și devoționamentul Vostru străpînat din neam în neam, Ve am încredințat seninela la fruntașile sudice ale monarhiei austro-ungurești.

Voi atât împlinit cu devotamentul această misiune vecină intregi.

Imperialul și Regalele Ve mulțumește pentru aceasta!

Recunoașterea generală pentru cele ce ați făcut Voi și părinții voștri, Ve remarcă asigurată prin toate veacurile.

Mie însă mi servesc spre mulțimire deplină a simțimtelor ce le nutresc cu Părintele al terrei, că pot aveam să Ve împlinești o dorință legitimă, că atât ayută de mult timp și se face părtășii la toate acela drepturi civile generale, de care se bucură toti și credință împăratul.

Drepturile și favorurile deosebite ce Vi s'au cunjet până acum Vă remarcă scutite și la trecrea Voastră în relațiunile cele bune după norma dispozițiunilor din rescripția Meu dela 15 Iulie 1881.

M'am îngrijit mai departe, ca prelungindu-funduțile de pâna acum acurate pentru scopuri de investigație în confinii militar să vî se dea și alte mijloace pentru binele vostru în lăsând în lăsând la părțile păcăi.

Folositoi aceste mijloace cu prudență și moderanță. Afirmașt acașă forță națională deplină, cu care Voi și părinții voștri atât spărat până acum monarhia austro-ungurească, de acum înainte.

Cerul Ve binecuvintă, ca să se protejeze și o bună stare durabilă să fie respălată activitatea Voastre!

Dat în Ischl, în 15 Iulie 1881, în anul 33 al domniei Noastre.

Francis Iosif, m. p.

Protocolale Comisiunea du-nărene.

(Urmăre.)

În declarăriile, ce făcă după cetera articolilor publicați în numărul nostru de er, colonelul Sibornea susține, că primul articol, care cuprinde principul dreptului de recours la comisia europeană, este cel mai important. Da împărtășește motivul de recours în cestunii generale și de poliție. În fine punerea ca de scop, ca și tratamentul vaselor ce plasează pe Dunăre și care aparțin Statelor, ce nu sunt reprezentate în nici una din ambele comisiuni, să fie pus pe

pieră pe căst este poate mai egal cu acela al Statelor reprezentate.

Baronul Haan, deputat Austro-Ungariei declară, că guvernul său nu avut nici o dată intenționarea, des cădătul însemnată recunoscută în genere a intereseelor Europei pe calea fluviilor. De altminterea el a stabilit în regulamentele garantarea celei mari libertăți de navigație, dar ca și o forță mare deosebită între proclamarea unei asemenea principii de libertate și admisarea unui sistem, care pună întrugul curății în puterea comisiunii europene și supr controlul dreptul de guvernură.

După această baronul Haan explică, că propunerile delegaților Engleziei cuprinde și schimbările însemnătă în funcțiunile comisiunii europene și prin urmare în articolul 53 din tratatul de Berlin. Textul articolei lui în cestinute nu admite nici o explicație în sensul, de a se da comisiunii deputate o dreptate de control peste navegație din trei Galăzi și Portile de fer. Mai observă încă delegații austriece, că pe când acumună Dunăre până la Galăzi se adăpostește unii singuri comisiuni, atunci să pună Galăzi. Portile de fer sunt două comisiuni, ceea ce ar înmulții numai afermări fără nici un folos. Una din aceste două comisiuni este negrețit de prisoș. Pentru că se institue o comisie formata din statele părțimurene sub președinția unei puteri mari, deasă aceasta nu ar poseda nici o autoritate și ar fi numai sașia comisiunea europee? Serbia nu este nici-nicuia reprezentată în comisiunea europeană și Bulgaria numai indirect; ambele aceste state nu pot primi un mod de recură la acela, pe care îl propunea delegațul englez. Proiectul englez transmite totă puterea asupra comisiunii europene și totă sarenișul asupra statelor părțimurene. Nu se poate înțelege pentru ce comisia formata din statele părțimurene sub președinția Austriei, să nu se în stare, să își pună în calea portile de fer și în calea portile de fer și Galăzi precum o impunere comisunie europeană pe linii din jos de Galăzi. Pe căt timp în regulamente este proclaimată dreptatea liberă de navigare și întră căst este regulamentele nu pot fi schimbări fără invocarea comisiunii europene și două puteri reprezentate în comisiunea mică, se consideră destul de sigur săptări interesele statelor nerepräsentate în această comisiune. Se pretinde însă și mai mult; se pretinde că la cauza divergenței de păreri în comisiunea europeană să se pronunce ca îndemnătă; și delegații englez stănușo clara, că fiecare guvern să sădă dreptul de recură contra comisiunii mici. Pentru aceasta nu există nici un precedent.

Baronul Haan combate apoi articolul proiectului englez, care nu voiese, a determina nici un timp pentru prezentarea rezultatului contra ofițerilor generale ale comisiunii mici, accentuând că o administrație bună nu se poate face cu o asemenea sistematică și inclusiv cu această declarare: „Dacă s'ar primi acest amendament atunci comisiunea europeană ar devine autoritatea cea mai mare care există, ceea ce ar singura ar ofițarii asupra cestinișilor, la cari chiar guvernează la harta parăi, ca ascator.” Deputatul german, dr. Arendt, pledeză în sensul delegaților austriece și califică ca amendaționul Engleziei ca o nimicire a articolului 54 și 55 al tratatului din Berlin, ceea ce nu este în drept a face comisiunii europene.

Să propună o putere mare pentru președinta comisiunii mici, care formează în căstă putul de contact între noile autorități și între comisiunile europene. Această creație se intenționează pe elementul natural al poliției fluviale și nu în contradicție cu articolul 55 al tratatului din Berlin. Astfel, articolul care a adăpostit comisiunea europeană un mandat legislativ, nu are intenție să-i dă ascocia și un drept de amendație la execuția regulaționalor luate de căstă. Dr. Arendt atrage apoi atenționarea delegaților, că proiectul englez pretinde un drept de supraveghere în favoarea unui guvern, care nu este nici stat părțimurene nici membru al consiliului european și care va arăta dreptățile și grijorile pentru Donau, care din printratate de Paris și Berlin. În fine din-

combate punctul din amendament, care are de scop deasă face pe consiliu consiliul naționalilor lor pentru orice recare ai acestora în cestinute de poliție fluvială. Prin această ar putut să se schimbe președintul consiliului și al statului, pe care el îl reprezintă.

Deputatul Franciei dr. Barrère se pune în rezervă. D-ru și nici pentru proiectul Austriei nici petrua acela al Engleziei; nu și nici pentru recursul marginii, nici pentru cel general, ci de părere, ca ambele proceduri să se unească într-o transgresie a tratatului de Berlin (articolul 54) deoarece ambele au intenționarea, a modifica puterile comisiunii europene. Să se osteneala, așa nu Modus vivendi de între ambele comisiuni.

Delegații Engleziei observă în replica sa, că cele dese de delegat german și austriac în privința cestinutei de principiu, că amendamentul dreptului de recură este o consecință naturală a amendamentului comisiunii mici și pe lângă aceasta, este justificat în principiu prin propunerea delegaților austriece. Casul de precedență, că pentru guvernarea străine ar fi potrivit un drept de recurs în numele celor ce stau sub jurisdicția lor, există, și anume în Anglia. Între ceea ce se privește punctul proiectului său relativ la procedura de revizuire, colonelul Siborse declară, că discuția asupra acestuia și ar zădărnică, de vremea votului în privința dreptului de recură în cestinute de principiu după cum l'a propus dinâm, nu a întotdeauna făcut unanimitatea trebuințoasă.

Deputatul României, dr. Pencovici, remâne mai mult în rezervă în această discuție, și este de părere, că amplioările care să vor fi studiu pentru supraveghere regulaționalul, cu privire la linia dintre Gisaj și Porjeldefer, să nu poată nici într-un chip jucă roual pe care l-a folosit comisia europeană în calea de Galăzi. Puterile unei asemenea comisiuni nouă trebuie precise și că cele ale comisiunii europene printre nouă învoine internațională.

Deputatul Austriei declară, că dacă primește recursul la comisiunea europeană după proiectul german aceasta o face din punct de vedere al împăcării, și este o concesie. Baronul Haan accentuează apoi, că proiectul de a încrește cestinutea regulaționalul unei comisiuni speciale nu în contradicție cu nici un articol al tratatului de Berlin, ci corespunde intenției care a dominat dela congressul din Viena de a supune regimul rîurilor internaționale unei administrații comune a statelor părțimurene. În privința dreptului de recură al unui guvern străin la numele celor ce stau sub jurisdicția lui la o judecătorie engleză, d-ru și indeosebi că ar exista și în cestinute de poliție fluvială. Baronul Haan se apără contra celor dese de delegat englez, că recursul să o consecință naturală și justă a intenționării comisiunii mici în calea Austria ar avea o influență preponderante pe cind celelalte state nici se reprezintă într'înșea. În urmă amintesc că Austria în toate cestinutele de libertate navigare a deținut părțile mai cunoașteaoare despre legea ei.

Delegații englez, care și susțin părerea sa încide desbaterea începută observă, că sensul articoloului relativ la procedura recursului prevede să pare a nu fi pută destul de bine înțeleas de delegații germanie și al austriei.

Varietăți.

(Cursul de limba maghiară) deschideșteu-se în 11 iulie în Deva este cercetat de 100 invetători, care să intenționează parte în localitățile școalei reale parte polo privată. În Cluj cercetează cursul pentru invetători limbi maghiare 37 germani și 68 romani.

(La expositiunea română) s-au mai avizat de la Săcele diferite calități de pânză, costume vechi și nouă, covore, joale, ieșe de perină, piei, fache de casă, brava, cascavale și lapte; deli. Lipova difere ob-

iecte din industria de casă, coșerici, vinuri, struguri, cartofii, miere, porcelan, ale, piei, cîmice, cojace, o masă, și un fotoliu de nuse, diverse tăieri în lemn și cereale; dela Vaidarea și a diferite obiecte din industria de casă și lucrări de ale elevilor scoalaști grădinișăresc.

(Necrolog) Simeona Frâsiliă născ. Oglăză, după un morb delehnăt de răunuri, împărtășit cu ea, taină, a reposat în Domnul la 9 iunie v. în anul etății 32, era căzătorie fericite la 12 lea. Rămășițele pământești s-au înmormântat în 11 iunie. În domiu adine și plângă iubul suu sociu Eustimiu Frâsiliă, paroh gr. or. în Salciua de jo s, fiica sa Ana și altrenii. Fiul reposători fără ugără și memoria neuitată.

(Resunet la moarte unui ceteat în brav.) Serice obiceiuri vechi, cum dispără pe de ce merge, și cu voi vinele de odinioară. Lumea aruncă asupra voastră valut uitări și numai căt un cas de moarte sau vre o întempiare cu caracter din trecut mai atrage atenținea publicului asupra voastră.

Un cas jalișie — petrecerea la o-oicină a rămășițelor одиониșă de toți stimulatul economii din Sibiu, Nicolae Imbăruș, ne-a făcut să simțim contrastul între trecut și actualitate. Miercuri în 1/13 August a. c. s' a făcut înmormântarea, ca și care mai numeroasă năvădată parochia „Poarta Turnului”.

Că preotii au funcționat

parochial ceteatii Părintele protopopbit Zăharie Boiu, Părintele administrator al

parochiei din suburbii Iosefin, Cunjan,

și Părintele administrator al

cantării teologilor din institutul Andreian cu esfătușii obișnuită, care nu

mai lăudă aduce profesorului de căntări din acel institut.

In cecing săcău fără suflare remăștile barbatului, care și-a căstigat locu în viață frumos nume de „părinte” al întregiei comune. In preajura cecinului săi și fiicele, nepoții și strenoții, cu cari l-a binecuvântat Dumnezeu, versană delevărate la crucea de jale pentru părintele, care l-a părasit pentru totdeauna. In biserică după sfârșitul probodului Părintele Zăharie Boiu a rostit cecinătura funerală. Plina de taină mai este și inima omului. Impresionată de cele ce se petrec împrejurul ei, și ea de peatără, totuși so moaie și lasă cu liber fire omenești. Să căt usurare simți, dacă potă vîrsta lacrimi!

Cucinătura părintelui Boiu este din înimă a stins înimile tuturor cecinilor de față. Cu măiestria proprie Dasele nu a făcut un tablou al vieții patriarhale din trecut, viață în atât mai scumpă astăzi, cu căt, ca tot ce a făcut sănătatea, ră, prea ră, mai rătăciușă printre poporul nostru.

In lume toate sunt treacătoare. Ne părăsește și moșnegii, cari ne mai revină în memorie hunele năvăruri de odinioară, se răsesc modelurile plastic de moralitate și caracter și locul lor încăpătă date noiște, cari道家, ce bine ar fi să dacea din caracterele vecinii ar fi păstrat cel puțin moralitate și iubirea de adever.

Numerul celor buni moșnegi ai noștri s'a înăputinat prin treccerea la cele vecinice a Nestorelor noștri Nicolae Imbăruș. Să ne nășină a ne înșinu bunalui lui caracter și atunci nu se va rumpe legătura dintre cei de astăzi și cei treceți de la noi.

Un privitoriu.

(Convocație) Adunarea generală extra-ordinară a reuniei învățătorilor români gr. or. din Comitatul Hunedoara, conform concluziunii luate în sedința de astăzi a comitetului reunieei se convocață prin acea-

ste pe 20 iulie 1 August 1881 aici în Deva, pentru alegeră unii delegați la adunarea generală de teatră a învățătorilor, ce se va întruni la 14 August a. c. în Budapesta; se invită deci toți învățătorii de pe teritoriul acestor reuniuni a participa la aceea-

Deva în 29 iunie 1881.

Ioan Papu presed - N. Herla secret.

(Bal) impreună, cu concert se va aranja în Baia-mare la 8 August n. a. c. cu ocazia adunării generală a patru fonduri de teatru români. În sala ofișului Marca din Baia-mare, în favorul fondurii acestui teatru. Programa jocurilor va fi întregită cu jocul istoric „Bătăta” și „Calmerul” prezentat în costum național. Președintele într-o la concert, secolului al II-lea, ordul 1, 2 și 3 căte 1 l. f., ordul 4—6 căte 80 l., celelalte locuri de săli căte 60 l.; locul de stat 50 l. Președintele statelor și prieten 30 l. or. galeria 30 l. Președintele într-o la balul de petrecere să primește cu mulțumire și se vor cînta câte distincții. Balul de intrare se va petră capătă la l. Cristofor Hanzilovici, comerciant în Baia mare, în seara balului la casă. Începutul concertului la 7 ora seara, iar s'ar balul, după finea concertului, Baia-mare la 8 Iulie 1881. Comitetul aranjator, Stelian Bîlțiu, președinte, Victor Maniu, secretar, Ioan Drumană, casară, Vasile Toma, Gavril Szabó, Vasile Magura.

(Emigrarea) din Ungaria continuă. Din Moritzdorf în Banat, după cum se spune „P. L.”, sună hotărâră emigrare prește 200 familii.

(Bismarck) cancelarul imperial german se află să scade în Kis-singel, ful suu contele Wilhelmu vine la bâile din Mehadia.

(Securig în Timișoara) a început deși și progresează. După cum se poate constata până acum, rezultatul preste tot lăsat în filială.

(100,000 puciș) au să se cumperi în curând din partea Serbiei, care în urmă unii concilii să compună în vară într-o contravenție un confruntare cu fruntea de stat, care să se adauge președintă.

(Arșita soarelui) și și în Paris foarte neferabilă și agă de mare, incăt în gîlile din urmă să cădă moarte pe străde 20 persoane.

(Rectificare) S'a străcurat în anul din 1881 treacătoare de s'a să Paks în apropiere. Căpăteni. În primăvara anului 1881, într-o tradiție maghiară „Topánfalva”, care înlocuiește cecinul Tolna în noia, ce noi am trebuit a traduce. Cu ocaziea a cecinului să venă adângom, ca ni se scrie de la Campani, că înaintul de 12 miluri □, a cărui centru sunt Campanii, este căciu mai bogat de aur în Europa.

Consemnare

Romanilor din Viena, cari au contribuit pentru ridicarea unui monument în memoria nemuritorului Andrei Mărășanu

Popociu Sava, cavaler ces. reg. camp. asesor const. onor. 5 d., Albini Septimiu, stud. filos. 1 f., Bârsan Andrei stud. filos. 5 d., Ciurea N. Sterio Dr. med. I f., Cupas Aurel, stud. tech. 1 f., Damas Vasile stud. filos. 1 f., Făgărașan Dionisie stud. filos. 1 f., Halita Solomon stud. filos. 1 f., Hodog Enea stud. med. 1 f., Iurieleanu I. H. stud. tech. 50 m., Meru T. Iuliu stud. med. 1 f., Missahanean George stud. 1 f., Moisil Iuliu stud. 1 f., Panu Ion. C. stud. filos. 1 f., Pop Iosif stud. filos. 1 f., Petroviciu Stefan stud. jurid. 1 f., Popa N. Nicolae Drad. med. 1 f., Pop Alessandru stud. silvistic 1 f., Pop George stud. tech. 1 f., Pop Isidor Drad. med. 50 c., Pop Simon stud. silvistic 1 f., Rădulescu Constantin Drad. med. 1 f., Roman Corneil stud. tech. 1 f.,

Sotir Vladimir stud. techn. I. S., Stefan S. Dumitri stud. juris I. 6., Sotir Flaviu stud. techn. I. fl., Voileanu Mateiu stud. juris I. fl., Vulcanu Cyril stud. juris I. fl. Suma totală 35 fl. 50. cr.

Viena, 28/6 1881.
Vasile Damaschin m. p.
stud. filos.

Judecător.

Bibliografie.

Ioan Călinescu, tradițional învățătorul dogmatului și moralul său bisericești predoctorioscă rezidenție. Manual pentru cathecheti și învățători scoalelor parohiale, pentru pastori sufletește la cathechizare precum în biserică, pentru canonică și învățători de la școală, și candidați de învățători și predicatori și amanuensi. Toma III. Sibiu 1881. Preț 5 fl. 5 v. v. (13 franci. Preț română.)

Drațește I. C. Dr. *Materiologie*. (Educatione — Igienă). Constanța 1881. *Karlovits Nicolae*, *Deservitorii Nihilismului*. Lecții românești de Demetru Manole avocat. Călărași, 1881. Preț 5 lei.

Căutările proprietății de moie în România. Craiova, 1881.

Reporturile generale ai societății de lectură. (Caietul Matoră) pe anul 1880/81. Budapesta, 1881.

Dulf Pál, *Alexandru Vasul mitikélos a román érdekomló terén*. Kolozsvár, 1881. Preț 1 fl. 30 v. Se poate procură delă autorul (Cluj, Universitate), precum și delă librarii din Cluj: Ioan Stein și Ioan Demjén.

Pascutu Dénés, *A román (oldă) nemzet római erőinek* și nycének. Iașiudă găzduiește de Ráthay László și elătrivenește. Arad, 1881.

Pinfália, Nr. 45 (17/11 iulie) cuprinde: Elisabeta regina României (en ilustrație) — László-m. — poesie de Emilia Lungu — Cunoșințe dicție generale, de Dr. Ioan Moș — Calendarul septembriei. Apel astăzi publicării în luna septembrie. Societatea română fondată de români. O scriitorie scolară — Echo — Literatură și arte — Societăți și instituție — Ce e nou? — Cronică lumei — Ghicitea de gao, de Eusebiu Dumă —

Concursuri literare. Nr. 3 (1 iunie v.) cuprinde: Poliție franceză în Orient, dare de seamă de A. Xenopol — Ad Postuumum; Ad Sodales; Ad Xanthium Shooemac — Poemă de Ion Creangă — Pavel Cătălin, novela trădăsuță — O poveste bozorului — Amintiri din Teatră, (Scrierioare a treia) de Luca — O privire asupra trecentului Dobrogiei, de Michael C. Sutu, (Sfîrșit) — 10 Mai 1881; Poslonul lui Peneș, poezie de V. Alecsandri — 10 Mai 1881, poezie de Ioan Iancov — Bibliografie — Erata —

Nr. 4 (1 iulie v.) cuprinde: Îndreptările, dare de seamă de A. Lambriț — La Fereastră, poezie de Iacob Negrușiu — Pavel Cătălin, nouvelă tradusă din limba bozorului — Poemă de Larisc, (Următoare) — Vișiniu, povestea polonă și un anotimp întunecat de D. R. Rosetti — Dor de trebură, poezie de Veronica Micle — Margaretă, poezie de V. Alecsandri — Avrăt poezie de Niculae Prunco — Biblio-grafie — Correspondență. —

Bursa de Viena și Pesta

Din 19 iulie 1881.

I. Comisia de calcul, stat de date

II emisiune de obligații, stat de date

III emisiune de obligații de stat de date

Oblig. de stat de la 1876 de ale

Istoricul de fer orient. ung. —

Imperialul ordin de fer forgat.

Obligaționiung. ang. — Poșta imperială

reș pământescă.

Obligaționiung. clădirea de postă

Obligaționiung. urbane tezaurine.

Obligaționiung. arb. temeș. cu clădiri

Obligaționiung. urbane transversale.

Obligaționiung. urbane creștere-școlă.

Obligaționiung. de recuperare.

rez decimale de vin —

Datorie de stat anuală în hărțile

Datorie de stat anuală în hărțile

Scrisă de stat an anuală —

Scrisă de stat de la 1890 —

Apel la stat de la 1890 —

Acțiuni de stat credit suntr. —

Acțiuni de banca de creditung. —

Acțiuni de stat credit suntr. —

Scrisă de regulare. Testi —

Scrisă foșcării ale instituției

Alăturări —

Argint —

Gălbil —

Napoleon —

Treiuri românești —

Londra (pe poale de trei luni) —

117,50 —

117,45 —

93,10 —

110,50 —

97,25 —

154,75 —

100,60 —

99, —

98,25 —

99, —

99,50 —

98, —

77,45 —

78,35 —

93,75 —

132,50 —

83,00 —

306,50 —

568, —

359,50 —

117,50 —

117,50 —

115,75 —

115,40 —

99, —

99, —

5,54 —

9,50 —

17,55 —

57,29 —

57,15 —

117,50 —

117,45 —

117,45 —

117,45 —

117,45 —

117,45 —

117,45 —

117,45 —

117,45 —

117,45 —

117,45 —

117,45 —

117,45 —

117,45 —

117,45 —

117,45 —

117,45 —

117,45 —

117,45 —

117,45 —

117,45 —

117,45 —

117,45 —

117,45 —

117,45 —

117,45 —

117,45 —

117,45 —

117,45 —

117,45 —

117,45 —

117,45 —

117,45 —

117,45 —

117,45 —

117,45 —

117,45 —

117,45 —

117,45 —

117,45 —

117,45 —

117,45 —

117,45 —

117,45 —

117,45 —

117,45 —

117,45 —

117,45 —

117,45 —

117,45 —

117,45 —

117,45 —

117,45 —

117,45 —

117,45 —

117,45 —

117,45 —

117,45 —

117,45 —

117,45 —

117,45 —

117,45 —

117,45 —

117,45 —

117,45 —

117,45 —

117,45 —

117,45 —

117,45 —

117,45 —

117,45 —

117,45 —

117,45 —

117,45 —

117,45 —

117,45 —

117,45 —

117,45 —

117,45 —

117,45 —

117,45 —

117,45 —

117,45 —

117,45 —

117,45 —

117,45 —

117,45 —

117,45 —

117,45 —

117,45 —

117,45 —

117,45 —

117,45 —

117,45 —

117,45 —

117,45 —

117,45 —

117,45 —

117,45 —

117,45 —

117,45 —

117,45 —

117,45 —

117,45 —

117,45 —

117,45 —

117,45 —

117,45 —

117,45 —

117,45 —

117,45 —

117,45 —

117,45 —

117,45 —

117,45 —

117,45 —

117,45 —

117,45 —

117,45 —

117,45 —

117,45 —

117,45 —

117,45 —

117,45 —

117,45 —

117,45 —

117,45 —

117,45 —

117,45 —

117,45 —

117,45 —

117,45 —

117,45 —

117,45 —

117,45 —

117,45 —

117,45 —

117,45 —

117,45 —

117,45 —

117,45 —

117,45 —

117,45 —

117,45 —

117,45 —

117,45 —

117,45 —

117,45 —

117,45 —

117,45 —

117,45 —

117,45 —

117,45 —

117,45 —

117,45 —

117,45 —

117,45 —

117,45 —

117,45 —

117,45 —

117,45 —

117,45 —

117,45 —

117,45 —

117,45 —

117,45 —

117,45 —

117,45 —

117,45 —

117,45 —

117,45 —

117,45 —

117,45 —

117,45 —

117,45 —

117,45 —

117,45 —

117,45 —

117,45 —

117,45 —

117,45 —

117,45 —

117,45 —

117,45 —

117,45 —

117,45 —

117,45 —

117,45 —

117,45 —

117,45 —

117,45 —

117,45 —

117,45 —

117,45 —

117,45 —

117,45 —

117,45 —

117,45 —

117,45 —

117,45 —

117,45 —

117,45 —

117,45 —

117,45 —

117,45 —

117,45 —

117,45 —

117,45 —

117,45 —

117,45 —

117,45 —

117,45 —

117,45 —

117,45 —

117,45 —

117,45 —

117,45 —

117,45 —

117,45 —

117,45 —

117,45 —

117,45 —

117,45 —

117,45 —